

Комп'ютерна томографія (КТ) Computertomografie (CT)

Patientendaten/Aufkleber

Шановна пацієнтко, шановний пацієнте, шановні батьки!

Цю форму інформованої згоди призначено для підготовки до консультації з лікарем. Уважно прочитайте форму перед консультацією та сумлінно заповніть анкету. Для вашої зручності ми зв'яжемося з вами, навіть якщо лікування буде проводитися у вашої дитини. Для спрощення розуміння ми використовуємо форму чоловічого роду, але звертаємося при цьому до осіб будь-якої статі.

Яку експертизу заплановано?

Вам призначено проведення **комп'ютерної томографії (КТ)**. Ця процедура візуалізації є спеціальним рентгенівським дослідженням, за допомогою якого ділянки тіла можна просканувати пошарово й представити як зображення в поперечному перерізі. Це дає змогу, наприклад, точно визначити розташування й розмір осередку захворювання (напр., пухлини, інфекції) або навіть травми (перелому). Це часто має велике значення для планування цільових лікувальних заходів, зокрема, променевої терапії.

Чи існують альтернативні методи обстеження?

Альтернативою комп'ютерній томографії може бути ультразвукове дослідження (сонографія, абдомінальна сонографія з [CEUS] або без спеціальної контрастної речовини), магнітно-резонансна томографія (МРТ), сцинтиграфія (дослідження ядерної медицини), а також колоноскопія та рентген із контрастною речовиною або без неї. Лікар повідомить про альтернативи, якщо вони підходять, і пояснить, чому рекомендує комп'ютерну томографію у конкретному випадку, якщо потрібно.

Проведення комп'ютерної томографії

Обстеження абсолютно безболісне й зазвичай займає трохи більше 5 хвилин. Пацієнт лягає на кушетку, яка повільно переміщається в конусоподібний отвір (портал)

комп'ютерного томографа (див. Рис.). Отвір відносно широкий, тому ви почуватимете себе вільно. Ви також можете в будь-який час звернутися до лікаря або його асистентів, яких бачитимете на моніторі.

Під час обстеження слід лежати дуже спокійно й розслаблено, уникати рухів і дихати рівномірно, ретельно дотримуючись **інструкцій із дихання**. Якщо йдеться про (маленьких) дітей, може знадобитися анестезія, і вас окремо проінформують про процедуру, її проведення й ризику.

Щоб отримати більш значущі зображення та результати, іноді необхідно ввести **контрастну речовину** у вену. Під час введення контрастної речовини організм може зазнати короткочасне відчуття тепла й нерегулярне серцебиття, яке зникне через кілька секунд. Іноді також спостерігається подразнення сечового міхура.

Для обстеження шлунка, тонкого кишечника та/або товстого кишечника (шлунково-кишкового тракту) вам нададуть йодовмісні контрастні речовини, розчинені у воді, або просто воду для пиття. Іноді необхідно попередньо розслабити кишечник, щоб краще розпізнати патологічні процеси в кишечнику.

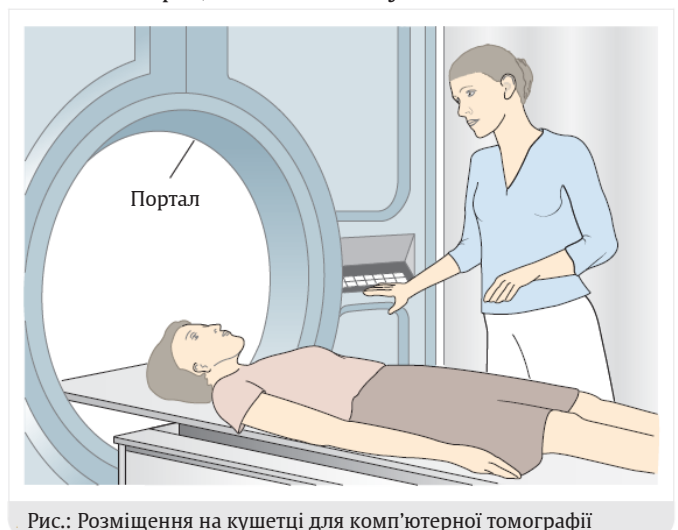

Рис.: Розміщення на кушетці для комп'ютерної томографії

Для цього вам введуть через вену медикамент (Buscopan® або глюкагон). Якщо для вас заплановано цю процедуру, лікар повідомить вас окремо.

Для **дослідження товстої кишки** іноді необхідно додатково ввести повітря (напр., для віртуальної колоноскопії) або воду (гідротомографія) у кишечник через кишкову трубку.

Щоб захистити очі під час обстеження черепа слід розглянути можливість оптимізації розташування чи використання так званих очних протекторів.

Лікар обговорить із вами, чи потрібно вводити контрастну речовину, повітря чи воду в кишечник, і якщо так, то коли саме.

Ризики й можливі ускладнення

Попри дотримання максимальної обережності, існує ризик виникнення ускладнень, можливо, навіть небезпечних для життя, що передбачають подальше лікування/операції. Дані про частоту виникнення є лише приблизними та призначені для порівняння ступенів ризику. Вони не відповідають визначенням побічних ефектів на упаковках ліків. Попередні й супутні захворювання, а також індивідуальні особливості можуть суттєво впливати на частоту появи ускладнень. Введення контрастних речовин, якщо такі є, зазвичай добре переносяться. До них відносяться:

- Оскільки портал відносно широкий і не обмежує рухів, **панічні атаки в пацієнтів із клаустрофобією** трапляються вкрай рідко.
- Дуже рідко через потрапляння повітря й/або води може статися **пошкодження (розрив)** кишечника (перфорація). Це може призвести до **запалення очеревини (перитоніту)**, яке може бути **небезпечним для життя** й потребує лікування медикаментами (напр. антибіотиками) або хірургічного втручання. Дуже рідко доводиться створювати **штучний анус**, зазвичай тимчасово.
- Внаслідок внутрішньовенних ін'єкцій іноді можливе виникнення **синців або вторинних кровотеч**, рідше – **пошкодженнь шкіри/тканин/нервів**. Можливі незворотні наслідки: Біль, запалення, відмирання тканин, подразнення/запалення вен, рубці, а також сенсорні розлади, функціональні розлади, параліч.
- У поодиноких випадках можливе **зараження** в місці ін'єкції. Однак дуже рідко поширення мікробів призводить до **небезпечно для життя отруєння крові (сепсис)**, яке потім доводиться лікувати в стаціонарі антибіотиками.
- **Діарея (іноді раптова й дуже сильна!), метеоризм, спазми, нудота або інші скарги** після прийому контрастної речовини орально. Симптоми зазвичай зникають самостійно. Після введення контрастної речовини в кров можуть виникнути **нудота й блювота**.
- При введенні Buscopan® або інших медикаментів може виникнути **тимчасова сухість у роті, збільшення частоти серцевого ритму або помутніння зору**. Вкрай рідко за нелікованої глаукоми виникає **гострий напад глаукоми** (підвищення внутрішньоочного тиску). У чоловіків **після обстеження може виникнути затримка сечі**; яка швидко проходить.
- Повторні обстеження черепа дещо підвищують **ризик розвитку катаракти (помутніння кристалика ока, так звана катаракта)**.
- **Алергія/непереносимість** (напр., латекс, контрастна речовина, ліки) може призвести до гострого циркуляторного шоку, що потребує інтенсивних медичних заходів. Однак серйозні, чи незворотні

ушкодження (наприклад, недостатність органів, ураження головного мозку, параліч) зустрічаються дуже рідко. Якщо у вас є відомі алергічні реакції, або були побічні реакції після попередніх обстежень із використанням контрастної речовини, може знадобитися підготовка за допомогою ліків (кортизону й/або антигістамінних препаратів).

- У поодиноких випадках введення контрастної речовини у разі наявних захворювань нирок або щитовидної залози може призвести до **погіршення активності нирок** (аж до ниркової недостатності включно, що потребує діалізу) або **гіперактивності щитовидної залози** (у крайніх випадках, тиреотоксичного кризу). У більшості випадків ці розлади можна лікувати за допомогою настоїв або ліків. У вкрай рідкісних випадках може знадобитися хірургічне видалення щитовидної залози.
- Коли контрастну речовину **вводять машинним способом** за допомогою ін'єктора через венозну канюлю, в окремих випадках існує ймовірність травмування вени внаслідок неправильного розташування канюлі. Це може призвести до витоку контрастної речовини в м'які тканини (екстравазація), яка зазвичай нешкідлива та абсорбується самостійно. У разі значних витоків контрастної речовини дуже рідко може знадобитися хірургічне втручання. Незначні екстравазації під час **інфузії** контрасту трапляються рідко.

Доза опромінення, яку отримують під час КТ, залежить від конкретного приладу й відрізняється залежно від області обстеження: череп, грудна клітка, органи черевної порожнини й таз. КТ органів грудної клітки (легені, грудна клітка, скелет, середостіння) може призвести до підвищеного опромінення молочної залози, особливо в дітей і молодих жінок. Тут не можна виключити підвищений ризик розвитку раку молочної залози. Тому у вашому випадку ретельно зважено всі переваги й ризики цього обстеження. Для проведення комп'ютерної томографії в дітей і підлітків не можна повністю виключити підвищений ризик розвитку раку чи лейкемії.

У випадку вагітності, є ризик отримати рентгенівське ураження майбутньої дитини. **Обов'язково потрібно повідомляти лікаря, якщо ви вагітні або навіть просто підозрюєте, що вагітні.**

Під час консультації потрібно запитувати про все, що для вас важливо або здається незрозумілим.

Що слід робити

Проведення обстеження

Необхідно надати наявні медичні посвідчення/паспорт (наприклад, Magnum, відомості про алергії, імплантати, серцевий ритм, діабет, рентген тощо) і попередні зображення (рентген, магнітно-резонансна томографія/комп'ютерна томографія), а також результати дослідження області тіла, що перевіряється.

Якщо лікар не порадив вам іншого, перед плановим амбулаторним обстеженням проведіть нижчезказані лабораторні дослідження крові у свого терапевта або спеціаліста й візьміть результати цих досліджень із собою на обстеження.

- Сироватковий креатинін і швидкість клубочкової фільтрації (ШКФ).
- Показники щитовидної залози (базове значення TSH, T₃ і T₄ **не пізніше ніж 3 місяці** в разі виявлення патологічного поточного значення).

Ретельно дотримуйтеся вказівок свого лікаря (напр., щодо їжі/пиття, прийому ліків).

Для проведення всіх **обстежень/втручань, які передбачають введення контрастної речовини**, напередодні слід приймати достатню кількість рідини, щоб мінімізувати ризик погіршення стану нирок. Тому, пийте багато натуральної рідини (напр., чай, мінеральну воду), але не молоко та не алкоголь, **із попереднього дня** та перестаньте пити **за дві години** до прийому. За необхідності рідини можна вводити як інфузію через венозну канюлю.

Якщо не вказано інше, не їжте нічого щонайменше за 2 години до обстеження.

Перед обстеженням **черевної порожнини та/або області тазу не їжте нічого, що спричиняє метеоризм** (боби, капусту тощо) за день до обстеження і приймайте будь-які **призначені проносні засоби** відповідно до інструкцій. Прийом проносних засобів може **скасувати або знизити ефективність будь-яких ліків** (наприклад, препаратів від підвищеного кров'яного тиску, антикоагулянтів, таких як Marcumar®, Aspirin, Plavix®, Xarelto®, Pradaxa® і т. д.), а також **протизаплідних «таблеток»**; це також стосується діареї/блювоти після обстеження.

Якщо планується введення **рентгеноконтрастної речовини**, негайно повідомте нам, якщо ви хворієте **діабетом** і приймаєте таблетки з діючою речовиною **метформін**. Після цього лікар вирішить, чи потрібно припинити прийом цих ліків або замінити їх іншими.

Після обстеження

Якщо немає інших вказівок, після обстеження з контрастною речовиною слід **пити** багато рідини, щоб прискорити виведення контрастної речовини.

Якщо вам вводили препарат Viscorap®, не можна сідати за кермо принаймні протягом 1 години після обстеження.

Негайно зверніться за медичною допомогою, якщо ви відчуваєте дискомфорт (напр., свербіж, чхання, біль, нудоту, діарею, серцеву аритмію або інші фізичні симптоми), навіть якщо ці неприємні відчуття з'являться лише через кілька днів після обстеження!

Важливі запитання

Wichtige Fragen

Щоб лікар міг своєчасно визначити джерела небезпеки та краще оцінити особисті ризики, уважно дайте відповіді на такі запитання:

Damit der Arzt Gefahrenquellen rechtzeitig erkennen und persönliche Risiken besser abschätzen kann, beantworten Sie bitte sorgfältig folgende Fragen:

Вік: _____ років • Зріст: _____ см • Вага: _____ кг

Стать: _____

Alter: _____ Jahre • Größe: _____ cm • Gewicht: _____ kg

Geschlecht: _____

н = ні (nein)/т = так (ja)

1. Чи приймаєте ви якісь ліки (напр., н т антикоагулянти [Marcumar®, аспірин], знеболювальні, протидіабетичні препарати [особливо ті, які містять метформін], серцево-судинні препарати, гормональні препарати, снодійні або транквілізатори, антигіпертензивні препарати)?

Werden Medikamente eingenommen (z.B. gerinnungshemmende Mittel [z.B. Marcumar®, Aspirin], Schmerzmittel, Antidiabetika [v.a. metforminhaltige], Herz-/Kreislauf-Medikamente, Hormonpräparate, Schlaf- oder Beruhigungsmittel, blutdrucksenkende Mittel)?

Якщо так, то які? Wenn ja, welche? _____

2. Чи маєте ви алергію на щось (напр., на ліки н т [як-от антибіотики, метамізол, парацетамол], анестетики, рентгеноконтрастні речовини, латекс, дезінфікувальні засоби, йод, пластирі, пластмаса)?

Besteht eine Allergie (z.B. Medikamente [z.B. Antibiotika, Metamizol, Paracetamol], Betäubungsmittel, Röntgenkontrastmittel, Latex, Desinfektionsmittel, Jod, Pflaster, Kunststoffe)?

Якщо так, то які? Wenn ja, welche? _____

3. Чи є або чи були інфекційні захворювання н т (напр., гепатит, ВІЛ/СНІД, менінгіт, туберкульоз)?

Besteht/Bestand eine Infektionskrankheit (z.B. Hepatitis, HIV/AIDS, Hirnhautentzündung, Tuberkulose)?

Якщо так, то які? Wenn ja, welche? _____

4. Чи хворіли раніше, чи, можливо, хворієте н т зараз, на **хвороби травної системи** (напр., стравоходу, шлунку, кишківника)?

Besteht/Bestand eine Erkrankung des Verdauungssystems (z.B. Speiseröhre, Magen, Darm)?

Якщо так, то які? Wenn ja, welche? _____

5. Чи є якісь захворювання в анальній області н т (напр., геморой, стриктури, пролапс, мариски)?

Besteht eine Erkrankung im Analbereich (z.B. Hämorrhoiden, Einengungen [Strikturen], Darmvorfall [Prolaps], Marisken)?

Якщо так, то які? Wenn ja, welche? _____

6. Чи хворієте на метаболічні захворювання н т (напр., діабет, подагра)?

Besteht eine Stoffwechselerkrankung (z.B. Zuckerkrankheit, Gicht)?

Якщо так, то які? Wenn ja, welche? _____

7. Чи хворіли раніше, чи, можливо, хворієте н т зараз, на захворювання або вади розвитку нирок або сечовивідних органів (напр., дисфункція нирок, каменія в нирках, хронічні інфекції сечовивідних шляхів, запалення нирок, вроджені вади розвитку [як-от, подвійна нирка], порушення спорожнення сечового міхура/затримка спорожнення сечового міхура)?

Besteht/Bestand eine Erkrankung oder Fehlbildung der Nieren bzw. Harnorgane (z.B. Nierenfunktionsstörung, Nierensteine, chronischer Harnwegsinfekt, Nierenentzündung, angeborene Fehlbildung [z.B. Doppelnier], Blasenentleerungsstörung/verzögerte Blasenentleerung)?

Якщо так, то які? Wenn ja, welche? _____

8. Чи маєте захворювання очей (напр., н т катаракта, глаукома)?

Besteht eine Augenerkrankung (z.B. Grauer Star, Grüner Star)?

Якщо так, то які? Wenn ja, welche? _____

9. Чи хворіли раніше, чи, можливо, хворієте н т зараз, на (інше) серцево-судинне захворювання (напр., ішемічна хвороба серця, високий тиск, аритмія, інсульт, інфаркт, стенокардія, запалення серцевого м'яза, порок клапана)?

Besteht/Bestand eine (weitere) Herz-/Kreislauf-Erkrankung (z.B. koronare Herzkrankheit, Bluthochdruck, Rhythmusstörungen, Schlaganfall, Herzinfarkt, Angina pectoris, Herzmuskelentzündung, Klappenfehler)?

Якщо так, то які? Wenn ja, welche? _____

10. Чи хворіли раніше, чи, можливо, хворієте н т зараз, на (інше) судинне захворювання (напр., артеріосклероз, варикозне розширення вен, ішемічна хвороба серця, порушення кровообігу, аневризма, звуження сонної артерії)?

Besteht/Bestand eine (weitere) Gefäßerkrankung (z.B. Arteriosklerose, Krampfadern, Erkrankung der Herzkranzgefäße, Durchblutungsstörung, Aneurysma, Verengung der Halsschlagader)?

Якщо так, то які? Wenn ja, welche? _____

11. Чи хворіли раніше, чи, можливо, хворієте н т зараз, на хвороби дихальних шляхів/легень (напр., хронічний бронхіт, пневмонія, бронхіальна астма, емфізема, вроджений порок серця)?

Besteht/Bestand eine Atemwegs-/Lungenerkrankung (z.B. chronische Bronchitis, Lungenentzündung, Asthma bronchiale, Lungenblähung, angeborene Fehlbildung)?

Якщо так, то які? Wenn ja, welche? _____

12. Чи хворіли раніше, чи, можливо, хворієте н т зараз, на хвороби верхньої частини черевної порожнини (напр., запалення печінки/гепатит, стеатоз печінки, цирроз, ниркові коліки чи камені в нирках, жовтяниця, панкреатит)?

Bestand eine Erkrankung der Oberbauchorgane (z.B. Leberentzündung/Hepatitis, Fettleber, Zirrhose, Gallenkoliken/-steine, Gelbsucht, Pankreatitis)?

Якщо так, то які? Wenn ja, welche? _____

13. Чи хворіли раніше, чи, можливо, хворієте н т зараз на захворювання нервової системи (напр., порушення руху/параліч, судорожні розлади [епілепсія], хвороба Паркінсона, порушення чутливості, полінейропатія, болі)?

Besteht/Bestand eine Erkrankung des Nervensystems (z.B. Gehstörungen/Lähmungen, Krampfleiden [Epilepsie], Parkinson, Gefühlsstörungen, Polyneuropathie, Schmerzen)?

Якщо так, то які? Wenn ja, welche? _____

14. Чи хворіли раніше, чи, можливо, хворієте н т зараз на захворювання крові (напр., анемія, лейкомія, множинна мієлома)?

Besteht/Bestand eine Bluterkrankung (z.B. Anämie, Leukämie, Multiples Myelom)?

Якщо так, то які? Wenn ja, welche? _____

15. Чи хворіли раніше, або, можливо, хворієте н т зараз, на захворювання щитовидної залози (напр., гіпертиреоз, гіпотиреоз, зоб, хвороба Хашимото)?

Besteht/Bestand eine Schilddrüsenerkrankung (z.B. Überfunktion, Unterfunktion, Kropf, Hashimoto)?

Якщо так, то які? Wenn ja, welche? _____

16. Чи планується найближчим часом н т обстеження, операція чи радіоїодотерапія?

Ist demnächst eine Untersuchung, Operation oder Radiojodtherapie geplant?

17. Чи проводилися протягом останніх 10 років н т процедури візуалізації (напр., рентгенівське дослідження, комп'ютерна томографія, магнітно-резонансна томографія)?

Wurden in den letzten 10 Jahren bildgebende Verfahren durchgeführt (z.B. Röntgenuntersuchung, Computertomografie, Kernspintomografie)?

Якщо так, то які? Wenn ja, welche? _____

Якщо так, то в якій частині тіла (напр., у верхній частині тіла, животі, хребті, голові, кінцівках)?

Wenn ja, in welchem Körperbereich (z.B. Oberkörper, Bauch, Wirbelsäule, Kopf, Extremitäten)? _____

Якщо так, то як називається клініка/медичний заклад?

Wenn ja, Name der Klinik/Praxis? _____

18. Чи проводилися вже обстеження з н т контрастними речовинами?

Wurden bereits Untersuchungen mit Kontrastmittel durchgeführt?

Якщо так, то чи були якісь ускладнення н т (наприклад, висипання на шкірі, реакції кровообігу, шок)?

Wenn ja, traten Komplikationen auf (z.B. Hautausschlag, Kreislaufreaktionen, Schock)?

Якщо так, то які? Wenn ja, welche? _____

19. Чи проводилися вже операції в тій області н т тіла, яка зараз обстежується?

Wurde bereits eine Operation in der jetzt zu untersuchenden Körperregion durchgeführt?

Якщо так, то які? Wenn ja, welche? _____

20. Чи є схильність до клаустрофобії (страх н т замкнених або закритих просторів) або панічних атак?

Besteht eine Neigung zu Klaustrophobie (Angst vor engen oder geschlossenen Räumen) oder Panikattacken?

Додаткові запитання для жінок

Zusatzfragen bei Frauen

1. Чи можете ви бути вагітною? н т

Könnten Sie schwanger sein?

2. Чи годуєте ви грудьми? н т

Stillen Sie?

Додаткові запитання для чоловіків

Zusatzfragen bei Männern

1. Чи хворіли ви раніше або чи маєте зараз н т захворювання передміхурової залози (напр., збільшення простати, запалення передміхурової залози, рак передміхурової залози)?

Besteht/Bestand eine Prostataerkrankung (z.B. Prostatavergrößerung, Prostatentzündung, Prostatakrebs)?

Якщо так, то які? Wenn ja, welche? _____

Примітки лікаря

Arztanmerkungen

(наприклад, тип і значення обстеження, альтернативні методи обстеження, ризики й можливі ускладнення, інструкції щодо поведінки до та після обстеження, індивідуальні ризики й можливі ускладнення, пов'язані з ними, специфічні побічні ефекти контрастної речовини (введення повітря або води), пояснення до питань від пацієнта, можливі недоліки в разі відмови/перенесення обстеження, обмеження згоди, наприклад, щодо введення контрастної речовини, причини відмови пацієнта, визначення здатності неповнолітніх щодо надання згоди, юридичне представництво, наявність опіки, уповноважений представник, тривалість бесіди)

(z.B. Art und Bedeutung der Untersuchung, alternative Untersuchungsmethoden, Risiken und mögliche Komplikationen, Verhaltenshinweise vor und nach der Untersuchung, individuelle Risiken und damit verbundene mögliche Komplikationen, spezifische Nebenwirkungen des Kontrastmittels, Beschränkung der Einwilligung, z.B. hinsichtlich der Kontrastmittelgabe bzw. Gabe von Luft oder Wasser, Erläuterungen auf Fragen der Patientin/des Patienten, mögliche Nachteile im Falle einer Ablehnung/Verschiebung der Untersuchung, Gründe des Patienten für die Ablehnung, Feststellung der Einsichtsfähigkeit Minderjähriger, gesetzliche Vertretung, Betreuungsfall, Bevollmächtigter, Gesprächsdauer)

